

Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Έργο WASP-Tool (LIFE10 ENV/GR/622)

Αμπελιώτης Κ., Χρόνη Χ., Λαζαρίδη Κ.

Μελέτη περίπτωσης: ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΡΟΦΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ

Ορισμός

Πρόληψη αποβλήτων: τα μέτρα που λαμβάνουμε πριν μία ουσία, ένα υλικό ή ένα προϊόν καταστεί απόβλητο, και τα οποία αποσκοπούν στη **μείωση**:

- της ποσότητας των αποβλήτων,
- των αρνητικών επιπτώσεων των αποβλήτων στην υγεία και το περιβάλλον
- της περιεκτικότητας σε επικίνδυνες ενώσεις

Αυστηρή αποφυγή, μείωση στην πηγή, επαναχρησιμοποίηση – η ανακύκλωση δεν θεωρείται πρόληψη

Πρόληψη τροφικών αποβλήτων

Τα τροφικά απόβλητα αποτελούν προτεραιότητα στις δράσεις σχετικά με την πρόληψη αποβλήτων

- Καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό στο σύνολο των αστικών στερεών αποβλήτων
- Ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για εκπομπές αερίων του Θερμοκηπίου

Ηθικά ζητήματα, δεδομένου ότι 79 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και περίπου 1 δισ. άνθρωποι παγκοσμίως υποσιτίζονται!

Στον οικιακό χώρο...

Μικρές «διορθώσεις» στις καθημερινές μας συνήθειες, μπορεί να αποφέρουν μεγάλα αποτελέσματα ως προς τη μείωση των τροφικών αποβλήτων που παράγουμε.

- ✓ Προγραμματίζουμε τα γεύματα μίας εβδομάδας
- ✓ Ελέγχουμε τι έχουμε στα ντουλάπια μας
- ✓ Φτιάχνουμε λίστα με τα ψώνια
- ✓ Μαθαίνουμε πως συντηρείται καλύτερα κάθε τρόφιμο
- ✓ Δοκιμάζουμε συνταγές με ό,τι περρίσεψε
- ✓ Υπολογίζουμε σωστά τις μερίδες
- ✓ Διαβάζουμε σωστά τις ημερομηνίες λήξης

Σκοπός της έρευνας

Η διερεύνηση της συμπεριφοράς και της στάσης του Ελληνικού νοικοκυριού σε σχέση με την παραγωγή αποβλήτων, αλλά και την πρόληψή τους

Ερωτηματολόγιο (86 / 250 συμμετέχοντες από την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας, Φεβρουάριο – Μάρτιο 2012)

- Για να ταυτοποιηθούν οι πλευρές της καταναλωτικής συμπεριφοράς που μπορεί να συνεισφέρουν στον περιορισμό των τροφίμων που πετάγονται
- Για να ανιχνευθούν οι επιδράσεις που μπορεί να έχουν οι κοινωνικές και δημογραφικές παράμετροι στη συμπεριφορά και τη στάση των νοικοκυριών ως προς την παραγωγή και πρόληψη αποβλήτων

Αποτελέσματα Δημογραφικές πληροφορίες

Χαρακτηριστικά του νοικοκυριού	%	Εργασιακή κατάσταση	%
Εργένης/ Εργένισσα	17,4	Πλήρης απασχόληση	65,1
Συγκάτοικοι	5,8	Μερική απασχόληση	3,5
Ζευγάρι	15,1	Άνεργος/Σπουδαστής-στρια	3,5
Οικογένεια (με ανήλικα παιδιά)	31,4	Ελεύθερος επαγγελματίας	9,3
Οικογένεια (όλοι ενήλικοι)	30,2	Συνταξιούχος	18,6
Κατοικία	%	Εκπαιδευτικό υπόβαθρο	%
Μονοκατοικία	25,6	Υποχρεωτική εκπαίδευση	9,3
Διαμέρισμα	74,4	Απόφοιτος Λυκείου /6τάξιου Γυμνασίου	18,6
Ιδιόκτητο σπίτι	75,6	Απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ	43,0
Ενοικιαζόμενο	24,4	Μεταπτυχιακές σπουδές	29,1
		Ηλικία	%
		18-34	20,9
		35-44	34,9
		45-54	27,9
		>55	15,3

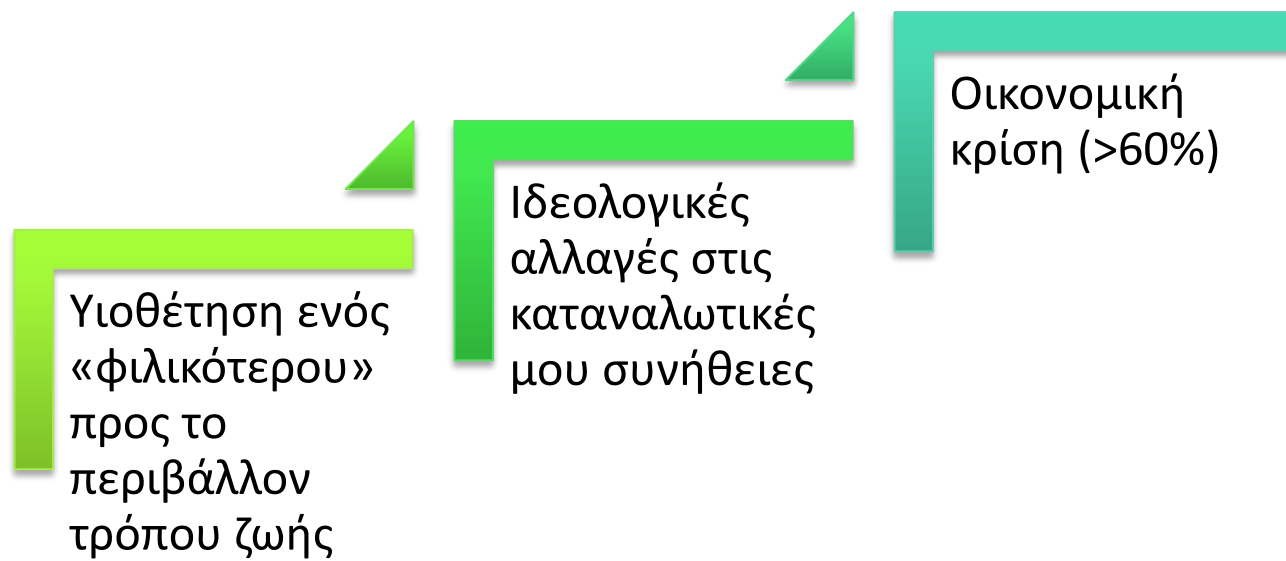
«Σε σχέση με πριν από 12 μήνες, πιστεύετε ότι η ποσότητα του φαγητού που πετάτε στα σκουπίδια έχει μειωθεί, αυξηθεί ή παραμένει η ίδια»

- Μειώθηκε πολύ: 45,3%
- Μειώθηκε λίγο: 20,9%
- Παραμένει η ίδια: 32,6%

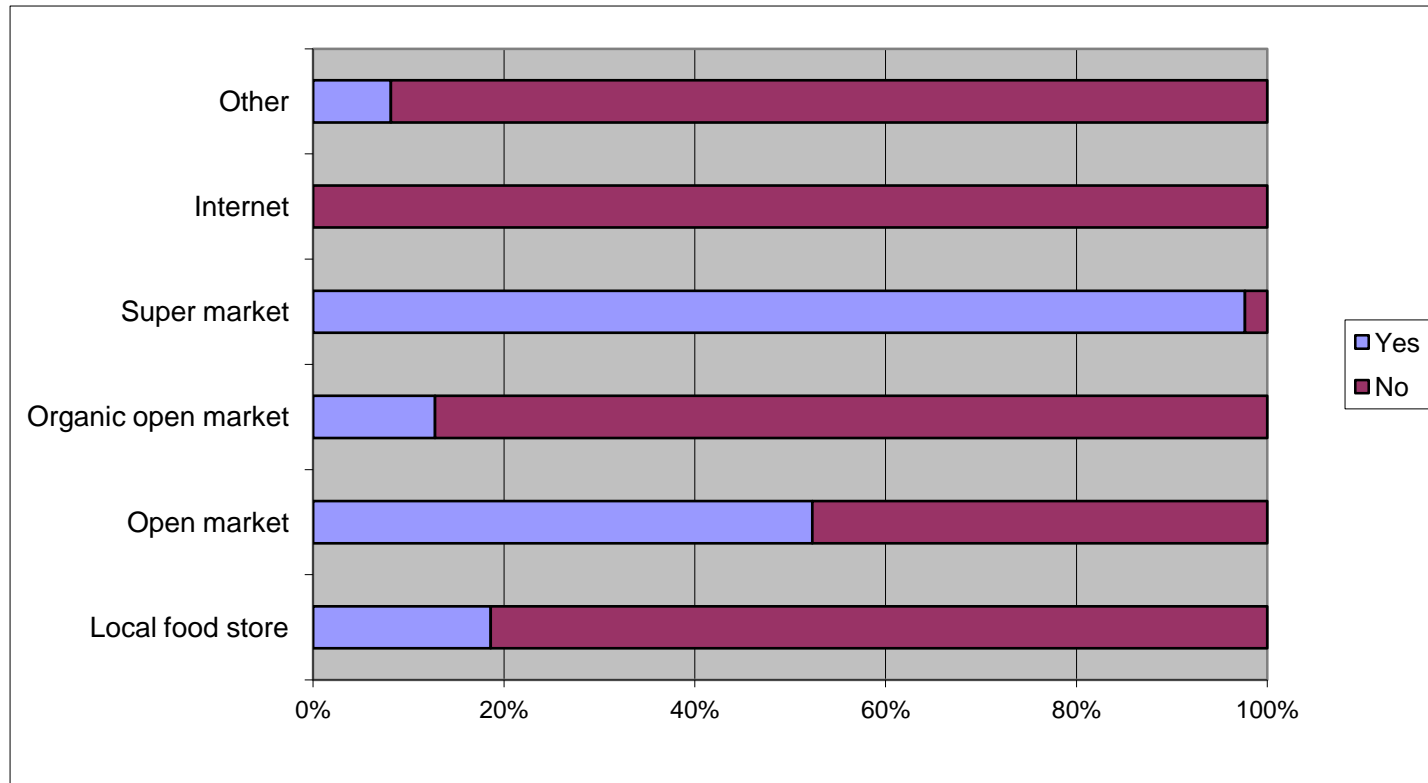
«Ποιες από τις παρακάτω κινήσεις πιστεύετε ότι σας οδήγησαν στη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών στη μείωση της ποσότητας του φαγητού που πετάτε στα σκουπίδια;»

Κινήσεις	%
Αγοράζω μόνο ό,τι είναι απαραίτητο	54,4
Προγραμματίζω το μενού για όλη την εβδομάδα	40,4
Προσπαθώ να μην ψωνίζω τρόφιμα αν δεν έχω καταναλώσει τα προηγούμενα που αγόρασα	40,4
Ξεκίνησα να δοκιμάζω συνταγές με τα περισσεύμετα της προηγούμενης ημέρας	10,5
Υπολογίζω καλύτερα τις ποσότητες του φαγητού	26,3
Αγοράζω περισσότερα Ελληνικά/τοπικά προϊόντα	17,5
Κρίνω καλύτερα πόσο χρονικό διάστημα περνάει πριν αλλοιωθεί ένα προϊόν	10,5
Κατανοώ καλύτερα τι σημαίνουν οι έννοιες «ανάλωση πριν» και «ημερομηνία λήξης» στις ετικέτες των τροφίμων	10,5
Αξιοποιώ καλύτερα τον καταψύκτη	19,3
Φτιάχνω μια λίστα πριν πάω για ψώνια	63,2
Κάνω έναν έλεγχο στα ντουλάπια και κοιτώ τι τρόφιμα έχω πριν πάω για ψώνια	52,6

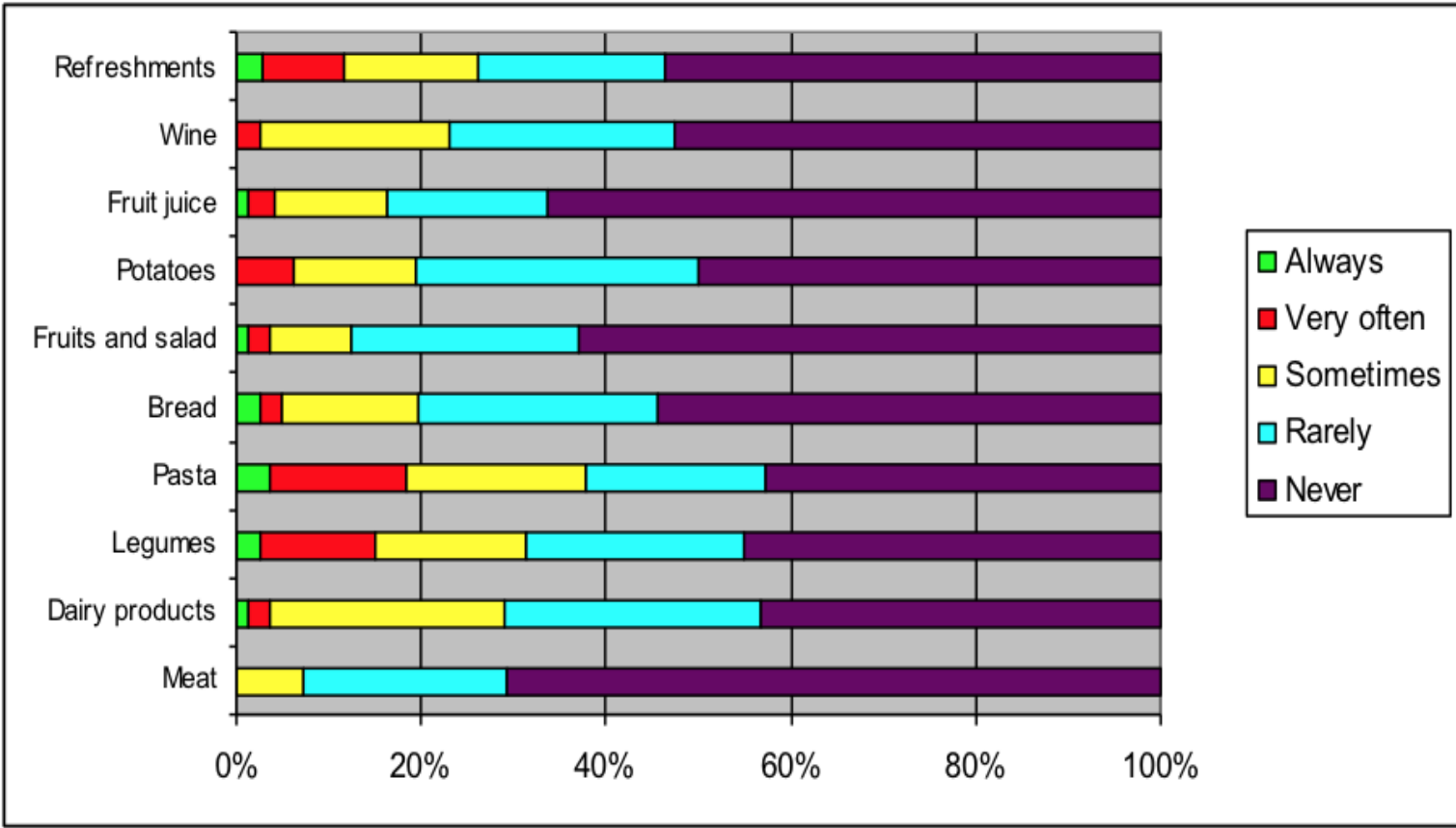
«Οι κινήσεις που δηλώσατε ότι σας οδήγησαν στη μείωση των τροφικών αποβλήτων, υποκινήθηκαν από:»

“Από πού προμηθεύεστε υλικά για το καθημερινό τραπέζι;»

«Σε τι βαθμό αγοράζετε τα ακόλουθα προϊόντα, στην περίπτωση που πλησιάζουν την ημερομηνία λήξης τους και προσφέρονται σε χαμηλότερη τιμή»

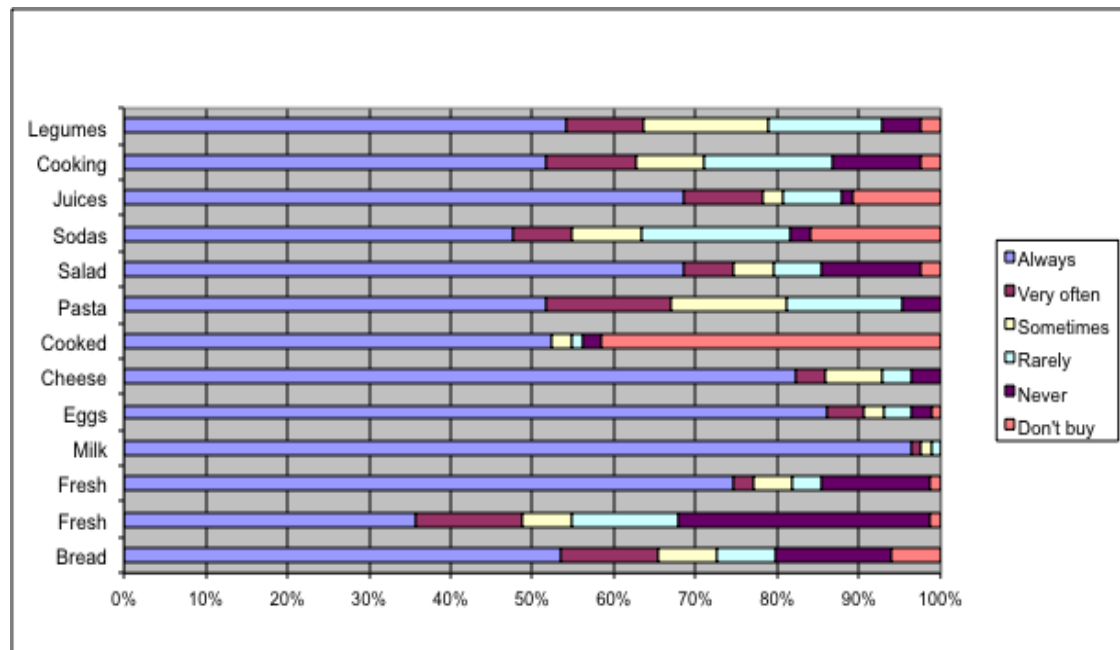
Καλλιέργεια φρούτων & λαχανικών

- Περίπου το **25%** των ερωτηθέντων έχουν πρόσβαση σε καλλιεργούμενα φρέσκα φρούτα και/ή λαχανικά μέσω συγγενών, φίλων ή γνωστών.
 - Αυτά τα φρούτα και τα λαχανικά προέρχονται κυρίως από κτήματα (56%) και δευτερευόντως από μπαξέδες (27%).

«Πόσο συχνά ελέγχετε την ημερομηνία λήξης;»

• **Γάλα, αυγά και τυρί** είναι τα είδη για τα οποία οι καταναλωτές είναι προσεκτικοί ως προς την ημερομηνία λήξης (> 80% την ελέγχει πάντα)

• **Φρούτα** ελάχιστοι είναι αυτοί που ελέγχουν

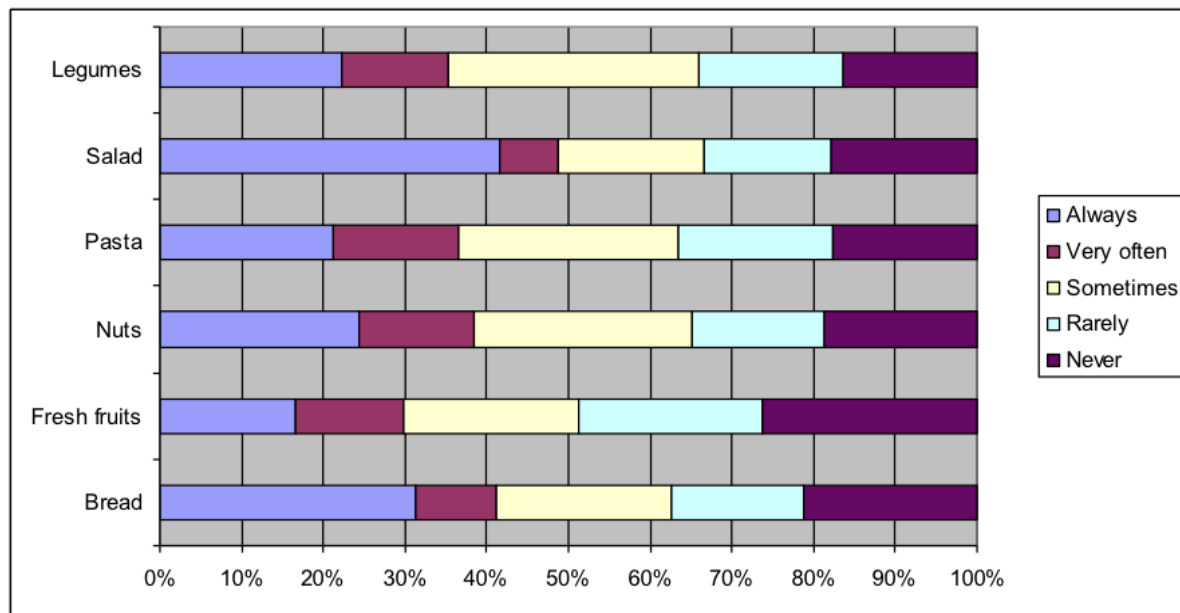

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Συνήθειες καταναλωτών σχετικά με τη φύλαξη των τροφίμων

ΚΠΕ
ΛΑΥΡΙΟΥ,
2012

«Πόσο συχνά πετάτε τρόφιμα των οποίων η ημερομηνία «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από» έχει περάσει, παρότι δεν βλέπετε σημάδια αλλοίωσης;»

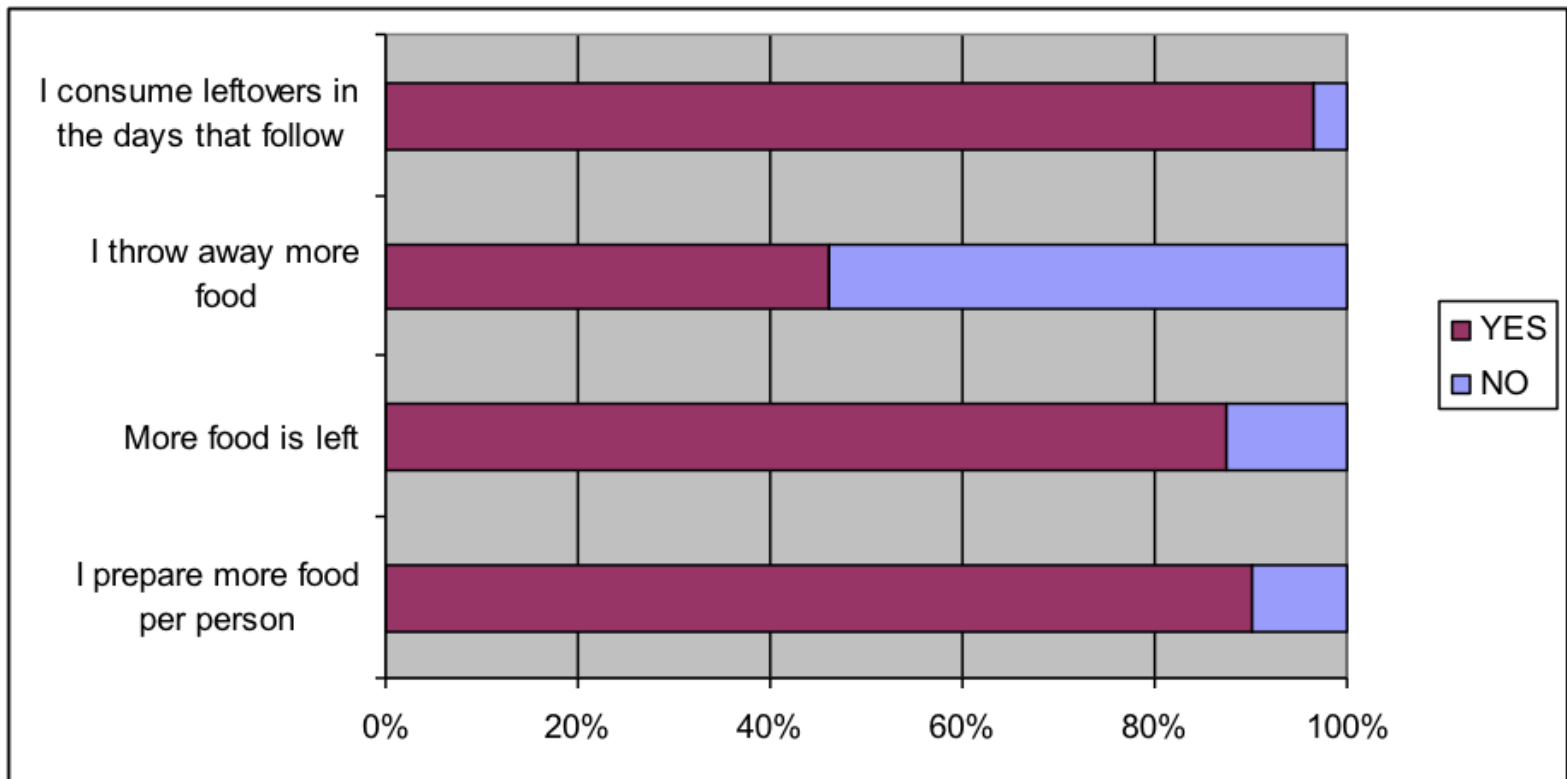

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Προετοιμασία φαγητού

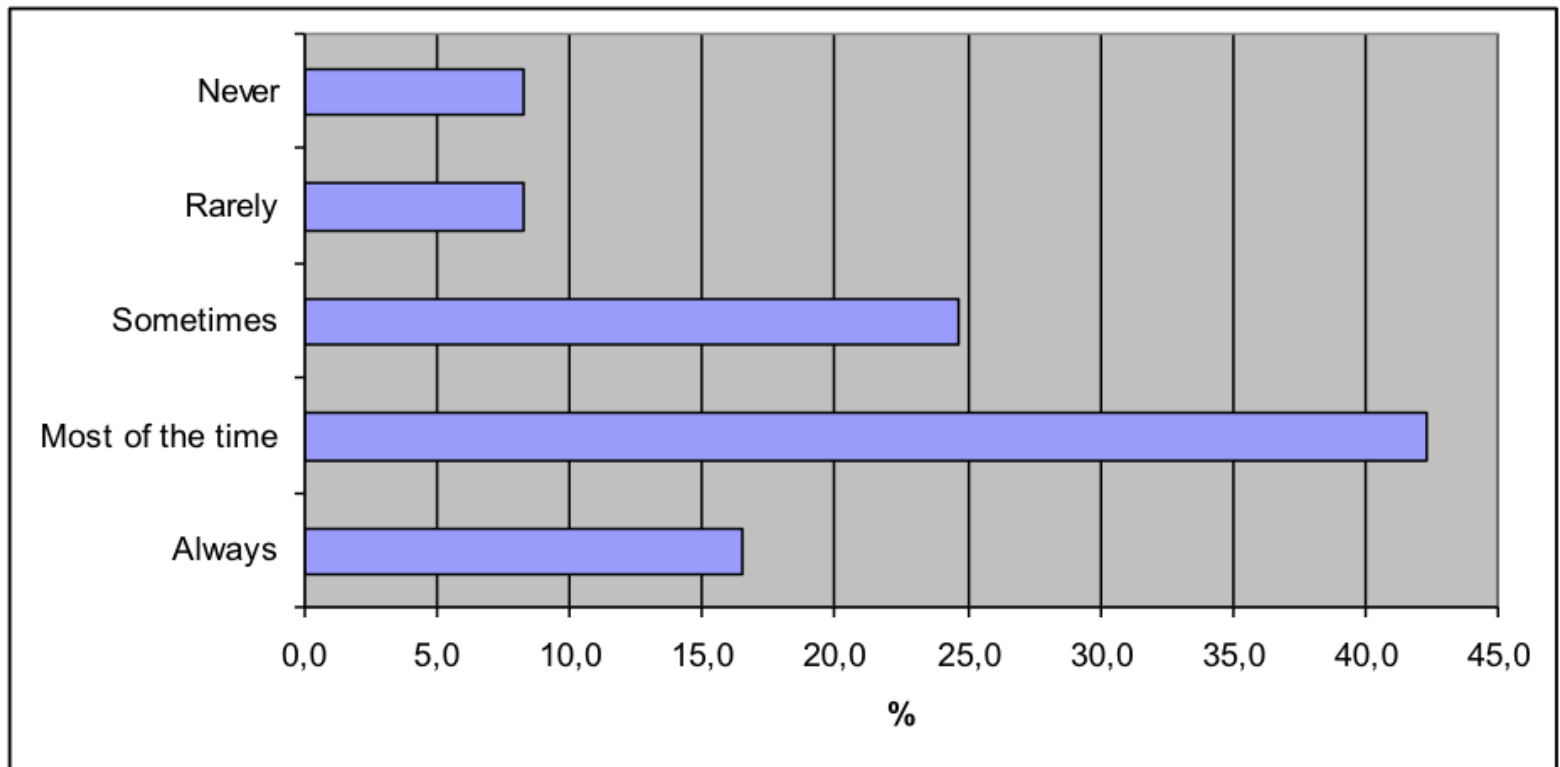
Πόσο συχνά...	5-7 φορές / εβδ.	3-4 φορές / εβδ.	1-2 φορές / εβδ.	< 1 φορά/ εβδ.	Ποτέ
Τρώτε έξω ή παραγγέλνετε (%)	14,3	17,9	38,1	25,0	4,8
Τρώτε προμαγειρεμένα γεύματα (%)	0,0	6,1	23,2	58,5	12,2
Όλα τα μέλη του νοικοκυριού τρώνε το ίδιο φαγητό (%)	0,0	0,0	11,0	25,6	63,4
Τρώτε μαζί με φίλους στο σπίτι (%)	67,5	26,3	3,8	2,5	0,0
Παίρνετε φαγητό από τους γονείς σας (%)	0,0	2,4	29,4	58,8	9,4
Μαγειρεύετε και για άλλους (%)	2,5	7,5	26,3	25,0	38,8

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Προστοιμασία φαγητού

«Σε γιορτινές περιστάσεις (π.χ. πάρτυ γενεθλίων, ονομαστικές γιορτές, Χριστούγεννα, Πάσχα), ποιες από τις παρακάτω προτάσεις σας αντιπροσωπεύουν;»

«Όταν ετοιμάζετε ή σερβίρετε ένα γεύμα, πόσο συχνά λαμβάνετε υπόψη σας αν οι μερίδες είναι υπερβολικές;»

- Η συνήθης κατάληξη του απορριπτέου μαγειρεμένου φαγητού είναι ο **κάδος των απορριμμάτων**. Ακολουθεί η χρήση τους ως **τροφή των ζώων**.
- Στον **κάδο** επίσης καταλήγουν τα φρούτα και τα λαχανικά.
- Τα υγρά τροφικά απόβλητα (π.χ. Γάλα, χυμοί) καταλήγουν στην **αποχέτευση όπως αναμενόταν**.
- Το 90% των συμμετεχόντων **δεν έχει επιχειρήσει ποτέ να κομποστοποιήσει** τα τροφικά απόβλητα.

Συμπεράσματα

- Τα Ελληνικά νοικοκυριά
 - έχουν **θετική στάση** ως προς την πρόληψη αποβλήτων
 - Οι συνήθειες τους, αν και σε μεγάλο βαθμό υποβάλλονται από την **οικονομική κρίση**, είναι σε συμφωνία με αυτές που προτείνονται στην επιστημονική βιβλιογραφία για την πρόληψη αποβλήτων
- Τα αποτελέσματα της έρευνας έχουν μεγάλη σημασία, καθόσον **είναι η πρώτη φορά** που γίνεται καταγραφή των συμπεριφορών σχετικά με την πρόληψη στο Ελληνικό οικιακό περιβάλλον και αναμένεται να καθοδηγήσουν τη λήψη αποφάσεων.

Η έρευνα χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό
Πρόγραμμα LIFE+ (LIFE10 ENV/GR/622
“Development and Demonstration of a Waste
Prevention Support Tool for Local Authorities
– WASP Tool”)

Ευχαριστώ για την προσοχή
σας!

